

**KAIŠIADORIŲ VACLOVO GIRŽADO PROGIMNAZIJS
POVEIKIO PRIEMONIŲ NETINKAMAI BESIELGIANTIEMS
MOKINIAMS TAIKymo TVARKOS APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Poveikio priemonių netinkamai besielgiantiems mokiniams taikymo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) yra parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-1268 „Rekomendacijos dėl poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams“. Sprendžiant mokinio elgesio problemas bei taikant poveikio priemones vadovaujama Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu, Vaikų, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, nustatymo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 2 d. nutarimu Nr. 437 „Dėl vaikų, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, nustatymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Mokyklos vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. balandžio 11 d. įsakymu Nr. V-579 „Dėl mokyklos vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. birželio 15 d. įsakymu Nr. ISAK-941 „Dėl socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 5 d. įsakymu Nr. V-1215 „Dėl psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. rugsėjo 17 d. įsakymu Nr. ISAK-1462 „Dėl teisės pažeidimų, mokyklos nelankymo, narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo, ŽIV/AIDS, smurto ir nusikalstamumo prevencijos“ ir kitais teisės aktais, taip pat prioritetingas vaiko teisių ir interesų apsaugos ir gynimo, vaiko žmogiškojo orumo, individualizavimo, visapusiškumo, pagarbos ir protingumo principais.

2. Aprašas reglamentuoja poveikio priemonių netinkamai besielgiantiems mokiniams taikymo sąlygas, ugdymosi vietos pakeitimo, mokinio daiktų patikrinimo bei pagrįstų fizinių veiksmų naudojimo tvarką bei nuobaudų taikymo pakopas progimnazijoje.

3. Apraše vartojamos sąvokos:

3.1. **draudžiami daiktai** – bet kokie daiktai (reikmenys), gaminiai ar medžiagos, kurių apyvarta uždrausta arba ribojama Lietuvos Respublikos įstatymų ar kitų teisės aktų saugumo, sveikatos apsaugos ir kitais visuomenės poreikiais, taip pat kiti mokykloje draudžiami daiktai (reikmenys), kurie yra nesusiję su ugdymo procesu ir gali kelti grėsmę paties mokinio ar/ir aplinkinių sveikatai ir gyvybei. Progimnazijoje susitarta, kad draudžiami daiktai yra: cigaretės, elektroninės cigaretės ir jų priedai, žiebtuvėliai,

alkoholiniai gėrimai, psichiką veikiančios, narkotinės medžiagos, energiniai gėrimai, smurtui naudojamos priemonės (lazdos, elektrošokai ir pan.) ir ginklai (peiliai, dujų balionėliai ir pan.), lazeriukai, pirotechnikos priemonės, degtukai;

3.2. **netinkamas mokinio elgesys** – mokinio elgesys, keliantis realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, taip pat pasikartojantis, tyčinis, agresyvus, įžūlus, griaunantis ugdymo(si) procesą, pažeidžiantis kitų asmenų garbę ir orumą bei psichologinį ir fizinį saugumą mokinio elgesys; Mokinio elgesio taisyklių pažeidimas;

3.3. **poveikio priemonė** – progimnazijos darbuotojo veiksmai, kuriais siekiama nutraukti ar sustabdyti netinkamą mokinio elgesį, keisti mokinio elgesį, kad jis nesikartotų ateityje, bei atkurti psichologiškai ir fiziškai saugią ir savitarpio pagarba grįstą ugdymosi aplinką;

3.4. **pagrįsti fiziniai veiksmai** – su fiziniu kontaktu susiję progimnazijos darbuotojo veiksmai mokinio atžvilgiu, kurių gali būti imamasi, siekiant nutraukti mokinio elgesį, keliantį realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, arba užkirsti jam kelią;

3.5. **ugdymo(si) vietos pakeitimas** – laikinas mokinio atskyrimas nuo kitų mokinių, tęsiant mokinio ugdymą(si) kitoje progimnazijos patalpoje arba teikiant mokiniui reikiamą švietimo pagalbą;

3.6. „**SIEK**“ **pažyma** – socialinių ir emocinių kompetencijų pažyma.

II SKYRIUS

POVEIKIO PRIEMONĖS IR BENDROSIOS JŲ TAIKYMO SĄLYGOS

4. Mokytojas ar kitas progimnazijos darbuotojas, pastebėjęs ar gavęs informacijos apie netinkamą mokinio elgesį (Mokinio elgesio taisyklių pažeidimus) ir siekdamas užtikrinti progimnazijos bendruomenės narių saugumą, pagal savo funkcijas taiko šias poveikio priemones ar imasi šių veiksmų:

4.1. nedelsdamas stabdo netinkamą elgesį;

4.2. atsižvelgdamas į mokinio netinkamo elgesio pobūdį, informuoja toliau Apraše nurodytus progimnazijos darbuotojus;

4.3. taiko poveikio priemones, vadovaudamasis Aprašo 20 punkte nurodytomis poveikio priemonių taikymo pakopomis ir 1 priede pateiktu poveikio priemonių, rekomenduojamų elgesio koregavimui, sąrašu.

5. Kai mokinio netinkamas elgesys turi poveikį aplinkinių fizinei ar psichinei sveikatai:

5.1. incidentas, įvykęs dėl netinkamo mokinio elgesio, yra fiksuojamas incidentų žurnale;

5.2. incidentą tiriantis progimnazijos pedagoginis darbuotojas pateikia mokiniui pildyti „Mokinio netinkamo elgesio fiksavimo lapą“ (3 priedas);

5.3. incidentą tiriantis progimnazijos pedagoginis darbuotojas, mokiniams pastebėjusiems ar pranešusiems apie netinkamą kito mokinio elgesį, pateikia pildyti „Mokinio, pastebėjusio netinkamą elgesį, kai šis elgesys turėjo poveikį aplinkinių fizinei ar psichinei sveikatai, informacijos pateikimo lapą“ (4 priedas);

5.4. apie situaciją yra informuojami mokinio tėvai (globėjai/rūpintojai);

5.5. Progimnazijos direktorius rengia įsakymą dėl incidento tyrimo;

5.6. Progimnazijos direktorius įstatymų nustatyta tvarka apie incidentą informuoja Steigėją.

6. Taikant Apraše numatytas poveikio priemones atsižvelgiama į mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius, jo sveikatos būklę, psichologinę savijautą ir kitas, poveikio priemonės parinkimui ir taikymui svarbias, aplinkybes.

7. Elgesio koregavimo priemonės dėl mokinio netinkamo elgesio numato ir taiko klasės vadovas, dalyko mokytojas, pagalbos mokiniui specialistas, Vaiko gerovės komisija, progimnazijos administracija pagal situaciją. Taikomos savitos auklėjamosios priemonės, nepažeidžiant žmogiškojo orumo, arba rekomenduojamos iš 1 priede pateikto sąrašo.

8. Mokytojas ar kitas progimnazijos darbuotojas, pastebėjęs ar įtaręs, kad mokinys progimnazijoje ar jos teritorijoje vartoja alkoholi, narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas ar yra apsvaigęs nuo šių medžiagų, nedelsdamas informuoja progimnazijos direktorių ar jo pavaduotoją, vadovaujasi Kaišiadorių Vaclovo Giržado progimnazijos darbuotojų veiksmų, įtarus mokinį vartojus alkoholi, tabaką ir (ar) kitas psichiką veikiančias medžiagas, tvarkos aprašu.

III SKYRIUS UGDYMO(SI) VIETOS PAKEITIMAS

9. Ugdymo(si) vietos pakeitimas taikomas mokytojo sprendimu, kai mokinys į mokytojo pastabas nereaguoja ir jo elgesys akivaizdžiai griaua mokinių ugdymo(si) procesą. Keičiant mokinio ugdymo(si) vietą būtina laikytis šių reikalavimų:

9.1. į pakeistą ugdymo(si) vietą mokinį palydi telefonu ar klasės seniūno iškvietas Progimnazijos direktorius, jo pavaduotojas, pagalbos mokiniui specialistas (rekomenduojama socialinis pedagogas);

9.2. pakeitęs ugdymo(si) vietą mokinys, prižiūrimas progimnazijos darbuotojo, atlieka mokytojo paskirtas užduotis arba mokiniui teikiama reikiama švietimo pagalba;

9.3. mokinio ugdymo(si) vieta pakeičiama ne ilgesnei kaip ši sprendimą priėmusio mokytojo pamokos trukmei.

10. Mokytojas, priėmęs sprendimą apie ugdymo(si) vietos pakeitimą, informuoja mokinio tėvus (globėjus/rūpintojus), kad mokinys negalėjo dalyvauti pamokoje kartu su visa klase dėl savo destruktivaus elgesio, pažeidė kitų mokinių teisę ugdytis psichologiškai saugioje aplinkoje.

IV SKYRIUS MOKINIO DAIKTŲ PATIKRINIMAS

11. Jeigu mokytojui ar kitam progimnazijos darbuotojui kyla pagrįstų įtarimų, jog mokinys gali turėti draudžiamų daiktų, jis nedelsdamas apie tai informuoja Progimnazijos direktorių, jo pavaduotoją arba pagalbos mokiniui specialistą (rekomenduojama socialinį pedagogą).

12. Direktorius, jo pavaduotojas arba pagalbos mokiniui specialistas prašo mokinio parodyti jo asmeninius daiktus arba gauna žodinį sutikimą patikrinti jo daiktus. Mokinio daiktai negali būti tikrinami, negavus jo sutikimo ir jam nedalyvaujant.

13. Jeigu mokinys sutinka parodyti savo asmeninius daiktus ar leidžia juos tikrinti, daiktų tikrinime turi dalyvauti mažiausiai du darbuotojai, vienas iš jų – direktorius, jo pavaduotojas arba pagalbos mokiniui specialistas (rekomenduojama socialinis pedagogas).

14. Paaiškėjus, kad mokinys turi draudžiamų daiktų, apie tai nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai/rūpintojai) ir, esant būtinybei, teritorinė policijos įstaiga. Draudžiami daiktai iš mokinio paimami.

15. Jei mokinys nesutinka parodyti daiktų, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojami ir kviečiami atvykti į mokyklą mokinio tėvai (globėjai/rūpintojai). Jiems nesutikus atvykti ar neatvykus nustatytu laiku, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojama teritorinė policijos įstaiga.

16. Kol atvyks dėl mokinio daiktų patikrinimo iškviešti asmenys, mokinys turi būti prižiūrimas progimnazijos darbuotojo.

V SKYRIUS

PAGRĮSTŲ FIZINIŲ VEIKSMŲ TAIKYMAS

17. Mokytojas ar kitas progimnazijos darbuotojas pagrįstus fizinius veiksmus mokinio atžvilgiu gali taikyti tik tais atvejais, kai siekiama:

17.1. apsaugoti mokinį nuo savęs ar kitų asmenų sužalojimo;

17.2. užkirsti kelią ir (ar) nutraukti smurtinį mokinio elgesį prieš kitus mokinius, progimnazijos darbuotojus ar kitus aplinkinius asmenis;

17.3. neleisti mokiniui palikti patalpos, jeigu jo pašalinimas kelia grėsmę jo paties ar kitų asmenų saugumui;

17.4. nutraukti mokinių tarpusavio muštynes, jei mokinys(-iai) nereaguoja į žodinius progimnazijos darbuotojo paliepimus jas nutraukti;

17.5. nutraukti mokinio veiksmus, kuriais niokojamas turtas, ir (ar) apsaugoti turtą nuo galimo sunaikinimo ar sugadinimo arba sustabdyti netvarką;

17.6. atskirti mokinį, griaunantį bendrą klasės tvarką ar progimnazijos renginį, kai jis nepaiso pakartotinių reikalavimų ir raginimų laikytis elgesio taisyklių, išvedant jį iš patalpos (pavyzdžiui, klasės, salės, valgyklos ar pan.).

18. Pagrįsti fiziniai veiksmai gali varijuoti nuo stovėjimo tarp mokinių, gresiant potencialiam atviram jų konfliktui, stovėjimo prieš mokinį, siekiant užkirsti kelią pavojingam mokinio elgesiui (pavyzdžiui, siekiant atitverti kelią prie lango, jei mokinys grasina iššokti, ar pan.), vedimo paėmus už rankos, iki mokinio sulaikymo, fiziškai apribojant mokinio veiksmus. Mokinio sulaikymas gali būti naudojamas tik ekstremaliose situacijose (pavyzdžiui, kai siekiama nutraukti mokinių muštynes ar mokinio save žalojančią elgesį, jį apglėbiant ir laikant tol, kol mokinys nurims, ir pan.).

19. Pagrįstų fizinių veiksmų naudojimas neturi kelti grėsmės vaiko gyvybei ir sveikatai. Progimnazijos darbuotojas, taikydamas pagrįstus fizinius veiksmus, visada privalo vadovautis minimalių būtinų fizinių veiksmų panaudojimo trumpiausiam būtinam laikotarpiui principu.

VI SKYRIUS

POVEIKIO PRIEMONIŲ TAIKYMO PAKOPOS

20. Poveikio priemonės netinkamai besielgiančiam mokiniui taikomos atsižvelgiant į netinkamo elgesio mastą, kartojimąsi. Priemonės rekomenduojama taikyti pradėdant nuo pirmos pakopos priemonių. Poveikio priemonių, rekomenduojamų elgesio koregavimui, sąrašas pateikiamas 1 priede.

1 lentelė. *Poveikio priemonių taikymo pakopos.*

PUG, 1 – 4 klasės	Pakopa	5 – 8 klasės
Pokalbis ir žodinė pastaba.	I PAKOPA	Pokalbis ir žodinė pastaba.
<p>Progimnazijos darbuotojas, pastebėjęs ar gavęs informaciją apie netinkamą mokinio elgesį, stabdo šį elgesį žodine pastaba bei vykdo pokalbį, primindamas elgesio taisykles bei kitos pakopos tokio elgesio pasekmes. Įvertinęs netinkamo elgesio žalą aplinkiniams bei kartojimąsi, priima sprendimą dėl kitos pakopos poveikio priemonės taikymo. Apie įvykį žodžiu informuoja klasės vadovą.</p>		
Pastaba TAMO ir raštiškas mokinio pasiaiškinimas.	II PAKOPA	Pastaba TAMO ir SIEK pažeidimo pažyma (2 priedas)
<p>Pastabą elektroniniame dienyne mokytojas rašo už netinkamą mokinio elgesį pamokos ar pertraukos metu. Kai mokinys surenka tris pastabas TAMO:</p> <p>1. 5 – 8 klasių vadovai pildo SIEK pažymą. Progimnazijos mokytojas ar kitas pedagoginis darbuotojas kartu su mokiniu pildo SIEK pažymą už pastebėtus pažymoje nurodytus pažeidimus, kai mano, kad pirmos pakopos priemonių nebepakanka.</p> <p>1.1. Klasės vadovas, gavęs mokiniui surašytą SIEK pažymą ar pats ją parašęs, aiškinasi situaciją (kalbasi su nukentėjusiuoju, įvykio liudininkais), informuoja mokinio tėvus (globėjus), duoda jiems pasirašyti pažymoje, pokalbį fiksuoja elektroniniame dienyne „Klasės vadovo veikla“, taiko auklėjamąsias poveikio priemones.</p> <p>1.2. Jei šių priemonių pakanka ir mokinio netinkamas elgesys nesikartoja, SIEK pažymą klasės vadovas laiko savo klasės dokumentų segtuve.</p> <p>2. 1 – 4 klasėse pokalbių, pastabų kiekį apsprendžia mokytojas pagal stebimą reagavimo į vaiko netinkamą elgesį poveikumą jam. Vieno mėnesio laikotarpyje (gali būti ir trumpiau), stebėdamas, kad vaiko elgesys nesikeičia ir stebima, kad nepageidaujama situacija tęsiasi, ūmėja ir, kai mokytojas parašo SIEK pažymą vaikui, sprendžiama dėl trečiosios pakopos taikymo.</p>		
Trišalis pokalbis: tėvai (globėjai/rūpintojai), mokytojas, vaikas.	III PAKOPA	Klasės vadovo kreipimasis į socialinį pedagogą.
<p>1. Kai 5 – 8 klasėse mokinys gauna SIEK pažymą už elgesį, kuris turi ypač skaudžias pasekmes, arba kartojantis netinkamam elgesiui, kai mokinys gauna antrą SIEK pažymą, klasės vadovas/mokytojas kreipiasi į socialinį pedagogą, pateikia jam užpildytą(as) ir tėvų (globėjų) pasirašytą(as) SIEK pažymą(as).</p> <p>1.1. Socialinis pedagogas SIEK pažymą registruoja socialinio pedagogo užrašinėje ir organizuoja pokalbį su mokiniu ir dar vienu suaugusiuoju: pagal poreikį kviečia klasės vadovą, psichologą, mokinio tėvus (globėjus).</p> <p>1.2. Socialinis pedagogas su mokiniu aptaria SIEK pažymoje išsikeltus tikslus, kodėl nepavyko jų pasiekti. Su mokiniu pasirašomas socialinio pedagogo susitarimas dėl elgesio keitimo, numatomos auklėjamosios poveikio priemonės, kurių įvykdymą kontroliuoja klasės vadovas ar socialinis pedagogas, bei kontrolinis laikotarpis, per kurį tikimasi mokinio elgesio pokyčių.</p> <p>2. 1 – 4 klasių trišalių pokalbių metu priimami konkretūs bei apibendrinti susitarimai su tėvais (globėjais/rūpintojais) dėl vaiko netinkamo elgesio korekcijos. Susitarimai fiksuojami raštu.</p>		

Kreipimasis į švietimo pagalbos specialistus (rekomenduojama į socialinį pedagogą)	IV PAKOPA	Mokinio elgesio svarstymas progimnazijos Vaiko gerovės komisijoje (toliau – VGK arba Komisija)
<p>1. 5 - 8 klasėse. Kai per susitarime nustatytą laikotarpį mokinio elgesio pokyčiai nevyksta ir jis gauna pakartotiną SIEK pažymą, klasės vadovas kreipiasi į progimnazijos VGK:</p> <p>1.1. su komisijos pirmininku suderina mokinio elgesio svarstymo datą;</p> <p>1.2. apie mokinio elgesio svarstymą VGK informuoja mokinio tėvus (globėjus);</p> <p>1.3. Komisijai pristato mokinio surinktas SIEK pažymas;</p> <p>1.4. Komisijos posėdyje kartu su socialiniu pedagogu apibendrintai pristato, kaip mokiniui sekėsi laikytis susitarimų;</p> <p>1.5 taiko Komisijos mokiniui paskirtas elgesio koregavimui skirtas poveikio priemones.</p> <p>2. 1 – 4 klasėse. Švietimo pagalbos specialistas (geriausia socialinis pedagogas) įvardina konkrečių pirminių (arba tęstinių) vaiko elgesio stebėsenos laikotarpį, sudaro pagalbos teikimo planą, reguliariai inicijuoja atvejo aptarimo susitikimus ir pagal stebimą poreikį koreguoja pagalbos vaikui teikimą. Nestebint mokinio elgesio korekcijos, kreipiamasi į VGK, kurioje priimami tolimesni sprendimai.</p>		
Kreipimasis į administracijos atstovus.	V PAKOPA	Kreipimasis į administracijos atstovus.
<p>Organizuojamas trišalis pokalbis, dalyvaujant mokiniui, mokinio tėvams, klasės vadovui ir direktoriaus pavaduotojui ugdymui arba direktoriui (pagal poreikį).</p>		

VII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

21. Nuobaudos galioja vienerius mokslo metus.
22. Skundai dėl poveikio priemonių mokiniui taikymo nuodugniai ir operatyviai išnagrinėjami teisės aktų ir mokyklos veiklą reglamentuojančių dokumentų nustatyta tvarka.
23. Apie nustatytus vaiko teisių pažeidimus progimnazija informuoja kompetentingas valstybės ir (ar) savivaldybės institucijas.

Poveikio priemonių, rekomenduojamų elgesio koregavimui, sąrašas

I – II poveikio priemonių pakopų priemonės	MOKYTOJO, KLASĖS VADOVO TAIKOMOS POVEIKIO PRIEMONĖS	1.	Įspėjimas, pastaba žodžiu.
		2.	Dalyko mokytojo, klasės vadovo, kito pedagoginio darbuotojo pokalbis su mokiniu.
		3.	Raštiškas mokinio pasiaiškinimas.
		4.	Mokinio tėvų (globėjų) raštiškas informavimas.
		5.	Vieną mėnesį mokytoja kiekvieną dieną TAMO parašo informaciją tėvams apie stebėtą vaiko elgesį mokykloje (PUG, 1-4 kl.).
		6.	Dalyko mokytojo, klasės vadovo, kito pedagoginio darbuotojo pokalbis su mokinio tėvais (globėjais/rūpintojais).
		7.	Persodinimas klasėje pagal mokytojo reikalavimus.
		8.	Susitarimo su klasės vadovu, dalyko mokytoju sudarymas.
		9.	SIEK pažymos skyrimas.
		10.	Prevencinio pranešimo klasei ar grupei mokinių rengimas ir pristatymas.
		11.	Viešas atsiprašymas (priemonė taikoma, kai žala padaryta visai klasei ar kitai grupei vaikų).
		12.	Ugdymosi vietos pakeitimas (konfliktinėje situacijoje).
III poveikio priemonių pakapos priemonės	SOCIALINIO PEDAGOGO TAIKOMOS POVEIKIO PRIEMONĖS	1.	Socialinio pedagogo pokalbis su mokiniu ir/ar mokinio tėvais (globėjais/rūpintojais).
		2.	Teigiamo elgesio lentelės kūrimas.
		3.	Susitarimo su socialiniu pedagogu sudarymas.
		4.	Intensyvus mokinio stebėjimas (pagalbos mokiniui specialistų taikoma priemonė, kai mokinys stebimas pamokų, pertraukų metu arba turi ateiti atsiskaityti už pamokos darbą ir pan.).
		5.	Naudojimosi mobiliuoju telefonu apribojimas (telefono paėmimas ir atidavimas tik mokinio tėvams (globėjams) atvykus atsiimti);
		6.	Socialinė savanoriška veikla (neįskaitoma į privalomą)
IV – V poveikio priemonių pakopų priemonės	VGK SKIRIAMOS POVEIKIO PRIEMONĖS	1.	Elgesio stebėjimo lapų (sąsiuvinių) pildymo skyrimas.
		2.	Privilegijų apribojimas (draudimas išeiti iš mokyklos pertraukų metu, nurodymas, kur turi leisti pertraukas, neleidimas vykti į ekskursiją ir pan.).
		3.	Privalomas dalyvavimas tikslinei grupei organizuojamoje paskaitoje, susitikime.
		4.	Sisteminis (pvz. kartą per sav.) tėvų (globėjų) lankymasis mokykloje, tėvų dalyvavimas vaiko ugdymo procese, siekiant stebėti savo vaiką mokyklos aplinkoje ir padėti jam valdyti elgesį, emocijas bei lavinti mokymosi pamokoje įgūdžius.
		5.	Klasės kolektyvo keitimas.
		6.	Pagalbos teikimo ir poveikio priemonių, skirtų stabdyti netinkamą mokinio elgesį, taikymo plano sudarymas.
		7.	Pranešimas policijai, Tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatoriui, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos.
<i>Kitų numatytų ir aptartų su pagalbos mokiniui specialistais elgesio korekcijos būdų taikymas.</i>			

KAIŠIADORIŲ VACLOVO GIRŽADO PROGIMNAZIJA

SIEK pažyma

Data _____, pirma pakartotinė

Mokinys/ė _____ Klasė _____

☐ Trys pastabos elektroniniame dienyne (mokinio elgesio taisyklių pamokose pažeidimai) ☐ Vartojo necenzūrinius žodžius ☐ Tyčiojosi, įžeidinėjo mokinius ☐ Tyčiojosi, įžeidinėjo mokytojus, darbuotojus ☐ Nėvykdė budinčio mokytojo nurodymų ☐ Grasino, skleidė apkalbas, siekė įbauginti ☐ Gadino priemones, inventorių, kitą turtą ☐ Kitas netinkamas elgesys _____	☐ Savo elgesiu pažeidė kitų teisę mokytis fiziškai ir psichologiškai saugioje aplinkoje ☐ Rūkė, įtariamasi dėl rūkymo ☐ Vartojo alkoholinius gėrimus, buvo apsvaigęs ☐ Turėjo draudžiamų daiktų _____ ☐ Prekiavo įvairiais daiktais _____ ☐ Reketavo, prašė pinigų, daiktų ☐ Mušėsi, organizavo muštynes _____

Mokytojo/darbuotojo parašas _____

V. Pavardė _____

Klasės vadovo parašas _____

V. Pavardė _____

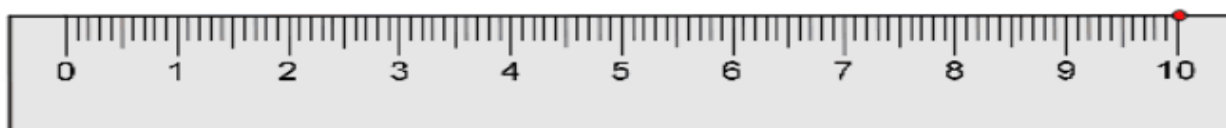
Mokinio komentaras (kas atsitiko ir kas lėmė netinkamą Tavo elgesį konkrečioje situacijoje)

Ką aš galiu padaryti, kad mano netinkamas elgesys nesikartotų? (*įvardink tris punktus*)

Kokios man reikės pagalbos? (*Su kuo nori pasikalbėti ir aptarti situaciją, kas tau galėtų padėti?*)

Kiek laiko man reikės pokyčiams pasiekti? (*įsivardinti konkrečią datą iki kada stebimas elgesys*) _____

Refleksija. Skalėje žymėsi, kaip vertinį savo elgesį dabar ir po pokyčiams skirtą laiką.

**MOKINIO NETINKAMO ELGESIO, KAI ŠIS ELGESYS TURI POVEIKĮ APLINKINIŲ
FIZINEI AR PSICHINEI SVEIKATAI, FIKSAVIMO LAPAS**

(data)

(Mokinio, pažeidusio drausmę, vardas, pavardė, klasė)

Trumpas incidento aprašymas (*laikas, vieta, įvykis*):

Šį incidentą pastebėjo/išsiaiškino mokytojas (-a), kitas mokinys, pranešiau pats

(vardas, pavardė)

Įvykusio incidento priežastis aiškinu ir savo poelgį vertinu taip:

Situaciją galėjau išspręsti taip:

(Mokinio vardas, pavardė)

(Klasės vadovo vardas, pavardė, parašas)

(Socialinio pedagogo vardas, pavardė, parašas)

**MOKINIO, PASTEBĖJUSIO NETINKAMĄ ELGESĮ, KAI ŠIS ELGESYS TURĖJO POVEIKĮ
APLINKINIŲ FIZINEI AR PSICHINEI SVEIKATAI, INFORMACIJOS PATEIKIMO LAPAS**

(data)

Mokinio, kuris matė/pastebėjo netinkamą elgesį vardas, pavardė, klasė

Trumpas pastebėto netinkamo elgesio aprašymas (laikas, vieta, įvykis, mokinių vardai, pavardės, klasės):

KAIŠIADORIŲ VACLOVO GIRŽADO PROGIMNAZIJS

_____ klasės mokinio _____

**PAGALBOS TEIKIMO IR POVEIKIO PRIEMONIŲ,
SKIRTŲ STABDYTI NETINKAMĄ VAIKO ELGESĮ, TAIKYMO PLANAS**

Vaiko vardas, pavardė: _____, gimimo data _____

Vaiko įstatyminiai atstovai (tėvai (globėjai/rūpintojai)), tel.: _____

Plane numatytos pagalbos teikėjai :

- 1.
- 2.
- 3.

Plano įgyvendinimo laikotarpis:

Plano peržiūros datos:

Situacijos apžvalga:

Viso el. dienyne TAMO pagyrimų:

pastabų:

komentarų:

Viso gauta SIEK pažymų:

Kita turima informacija:

Informacija apie su vaiku susijusius asmenis:

Vaiko įstatyminiai atstovai:
Motina -
Tėvas -
Kiti kartu gyvenantys asmenys:

Mokinio 20__ - 20__ m.m. __ pusmečio pažangumo lentelė:

Dalykas	Mokytojas	Įvertinimas
Praleista pamokų		
Pateisinta pamokų		

Informacija apie vaikui teikimą pagalbą (*pildoma, jeigu vaikui yra nustatyti specialieji ugdymosi poreikiai*) :

**INDIVIDUALUS UGDYMO PLANAS MOKINIUI,
TURINČIAM SPECIALIŲJŲ UGDYMO POREIKIŲ,
20__ – 20__ m. m.**

Išvada apie mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių grupę
Išvada apie specialiųjų ugdymosi poreikių lygį
Išvada dėl specialiojo ugdymosi skyrimo
Pagalbos tikslas

PAGALBOS PLANAS MOKINIUI, TURINČIAM SPECIALIŲJŲ UGDYMO SI POREIKIŲ
20__ – 20__ m. m.

Specialistai	Pagalbos tikslas	Pagalbos teikimo forma	Pagalbos periodiškumas/intensyvumas pagal poreikį ir galimybes (teikiama, neteikiama, kiek kartų per savaitę/mėnesį)	Rezultatų aptarimas	Pastabos
Spec. pedagogas					
Logopedas					
Psichologas					
Socialinis pedagogas					
Mokytojo padėjėjas					

Pagalbos teikimo ir poveikio priemonių, skirtų stabdyti netinkamą vaiko elgesį, taikymo planas :

Pagalbos teikimo ir numatytos, esant reikalui, poveikio priemonės taikymo tikslas	Pagalbos ir/ ar poveikio priemonės veiksmas	Įsipareigojimo, priemonės, veiksmo įgyvendinimo data	Įsipareigojimą, priemonę, veiksmą vykdančis šeimos narys, specialistas, pedagogas (vardai, pavardės)

Planą rengė:

Vaiko atstovas pagal įstatymą

 Socialinis pedagogas (parašas) (vardas pavardė)

 Klasės mokytoja (-as) (parašas) (vardas pavardė)

 (parašas) (vardas pavardė)

REKOMENDACIJOS TĖVAMS (GLOBĖJAMS/RŪPINTOJAMS), KAIP ELGTIS IR KAIP PADĖTI SAVO VAIKUI, JEI ŠIS SUSIDURIA SU PATYČIOMIS

*Informacija paruošta, vadovaujantis Olweus patyčių prevencinės programos standartu, naudojantis Vaikų linijos ir Šiaulių miesto Pedagoginės psichologinės tarnybos paruoštomis reagavimo į patyčias mokykloje rekomendacijomis bei psichologinės ir psichoterapinės pagalbos studijos „Nendrė“ psichologų paruoštomis rekomendacijomis tėvams, kurių vaikai susidūrė su patyčiomis.

KAŲ DARYTI SUŽINOJUS APIE PATYČIAS?

Kai patyčias patiria Jūsų vaikas:

- Sužinoję apie patyčių faktą pasistenkite išlikti ramūs. Pernelyg emocinga reakcija gali išgąsdinti vaiką.
- Sudarykite abipusio pasitikėjimo atmosferą ir ramiai pasikalbėkite. Leiskite vaikui papasakoti, kas vyksta. Netardykite, o uždavę klausimą palaukite, kol vaikas išdrįs atsakyti.
- Padrąsinkite, kad pasakodamas jis elgiasi teisingai. Pasakykite, kad niekas neturi teisės žeminti kito.
- Neskatininkite vaiko reaguoti agresyviai, t. y. „atsakyti tuo pačiu“. Jei Jūsų vaikas patiria patyčias, vadinasi, jis negali apsiginti vienas pats. Neįstumkite vaiko į „nesėkmės spąstus“
- Nesiūlykite vaikui nekreipti dėmesio į patyčias, nesakykite, kad jis išsigalvoja, ir pan.
- Aptarkite su vaiku, kokių sprendimų galėtumėte imtis kartu, kad patyčios būtų sustabdytos. Informuokite vaiką apie savo veiksmus. Asmeniškai pasikalbėkite su vaiko klasės vadovu, o prireikus ir su administracijos atstovais, pagalbos vaikui specialistais (socialiniu pedagogu, psichologu).
- Skatinkite vaiką bendrauti su kitais, neagresyviai nusiteikusiais mokiniais.
- Elektroninių patyčių atveju aptarkite su vaiku, ko jis galėtų imtis, pavyzdžiui: neatsakinėti į provokuojančias žinutes, blokuoti siuntėją, pranešti apie netinkamą elgesį ir įžeidinėjimus svetainės administratoriui.
- Pagalvokite kartu su vaiku, ką jis galėtų padaryti pasikartojus patyčioms: kur kreiptis, kam pranešti.
- Padrąsinkite vaiką ugdyti potencialius savo talentus ir teigiamas savybes.
- Parinkite vaikui tinkančią sporto šaką.
- Pažindinkite vaiką su kitais vaikais ne mokyklinėje aplinkoje.
- Padrąsinkite vaiką parodyti iniciatyvą ir užmegzti santykius su tyliu klasioku ar kitos klasės mokiniu. Jei abu turėtų ką nors bendra, pvz. panašių interesų ar bruožų, vaikams susibendrauti būtų gerokai lengviau.
- Patarkite vaikui, kaip konkrečiai pradėti bendrauti. Būkite pasirengę nuoširdžiai palaikyti ar padrąsinti, nes vaikas ne kartą gali pasiduoti.
- Svarbu nuolat palaikyti vaiką, kai jis bandys bendrauti ar įsitraukti į veiklas už šeimos ribų. Stebėkite, kaip vaikui sekasi ir sudarykite sąlygas teigiamiems pokyčiams.
- Jei vaikui būdingas provokuojantis elgesys, svarbu yra atsargiai, bet tvirtai pasiūlyti tinkamų reagavimo būdų, kurie mažiau erzintų aplinkinius.
- Vystykite vaiko socialinius įgūdžius ir padėkite įgyti supratimą apie socialinio elgesio taisykles bendraamžių grupėje.

Kai Jūsų vaikas tyčiojasi iš kito:

- Gavę informaciją, kad Jūsų vaikas tyčiojasi, pasistenkite išlikti ramūs. Pernelyg emociingas reagavimas gali vaiką išgąsdinti, priversti gintis, meluoti.
- Pasakykite vaikui, kad sužinojote, kaip jis elgėsi – įvardinkite tik aiškiai žinomus faktus.
- Paprašykite vaiką plačiau papasakoti apie tai, kas nutiko.
- Paašikinkite, kad toks elgesys – netinkamas, nepriklausomai nuo to, „kas pirmas pradėjo“.
- Neignoruokite netinkamo vaiko elgesio. Priminkite jam apie elgesio taisykles, kurių privalo laikytis namuose ir mokykloje.
- Jei vaikas taisyklių nesilaiko, skirkite adekvačią drausminimo priemonę. Tai gali būti apribojimas tam tikram laikui naudotis kompiuteriu, telefonu, susitikti su draugais ar kt.
- Niekuomet negailėkite pagyrų ir įvertinkite vaiką, kai jis taisyklių laikosi.
- Pasikalbėkite su vaiko klasės vadovu, mokytojais. Pasiūlykite bendradarbiauti, kad būtų užkirstas kelias tolesniam netinkamam vaiko elgesiui, kreipkitės pagalbos į kitus specialistus (psichologą, socialinį pedagogą).
- Domėkitės su kuo draugauja Jūsų vaikas ir ką jis paprastai veikia su draugais.
- Padėkite vaikams išmokti tinkamų, ne agresyvių socialinio reagavimo būdų.
- Vaiko aktyvumą, fizinę jėgą ir poreikį dominuoti reikia nukreipti konstruktyvesne linkme, pavyzdžiui, užrašant į futbolo ar ledo ritulio ar kitas intensyvesnio fizinio aktyvumo treniruotes.

Kai Jūsų vaikas stebi patyčias:

- Pagirkite vaiką, kad papasakojo apie tai, ką matė.
- Paklauskite vaiko, ką, jo manymu, galima padaryti pastebėjus patyčias. Neraginkite pulti ginti skriaudžiamą – juk vaikas gali bijoti, kad iš jo irgi ims tyčiotis. Drauge su vaiku išsiaiškinkite, kad pastebėjus patyčias galima: pranešti kuriam nors mokytojui, auklėtojui ar kuratoriui, socialiniam pedagogui, administracijos atstovui arba kitam mokyklos darbuotojui.
- Paašikinkite vaikui, kad pranešdamas apie pastebėtas patyčias ar kitą smurtą, jis ne skundžia, bet informuoja. Vaikas tai gali daryti ir anonimiškai, bendramoksliams nematant ir negirdint.
- Pdrąsinkite vaiką pranešti apie pastebėtas elektronines patyčias svetainės administratoriui arba suaugusiajam.
- Pasikalbėkite su vaiku, kaip jis turėtų elgtis, jei iš jo imtų tyčiotis. Aptarkite, kas nutiktų, jei pats imtų tyčiotis.
- Stebėkite savo vaiką ir po kurio laiko pasiteiraukite, ar jis pastebėjo dar patyčių atvejų mokykloje.

KUR KREIPTIS PAGALBOS?

Jūsų vaikui tapus patyčių dalyviu (skriaudžiamuoju, skriaudėju ar stebėtoju), svarbu ieškoti pagalbos. Iškilus poreikiui Jūs galite konsultuotis su:

- vaiko klasės vadovu, socialiniu pedagogu, psichologu, administracijos atstovais;
- miesto ar rajono Pedagoginės psichologinės tarnybos socialiniu pedagogu ar psichologu;
- miesto ar rajono Vaiko teisių apsaugos skyrių darbuotojais; Jaunimo linija <https://jaunimolinija.lt/>;
- Vaikų linija <https://www.vaikulinija.lt/>.